

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

16 martie 2016

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

Președinte

Nicolae Gordilă

Judecători

Liliana Catan

Ion Guzun

examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de avocatul Chisnescu Alexandru în numele inculpatului Popov Mihail, prin care se solicită casarea sentinței Judecătoriei Criuleni din 30 iulie 2015 și a deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 25 noiembrie 2015, în cauza penală în privința lui

Popov Mihail Dumitru, născut la 21 noiembrie 1989, originar și domiciliat în s. Očnița, r-nul Criuleni,

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 24.12.2014-30.07.2015;

Instanța de apel: 22.08.2015-25.11.2015;

Instanța de recurs: 15.02.2016-16.03.2016,

CONSTATĂ:

1. Prin sentința Judecătoriei Criuleni din 30 iulie 2015, Popov Mihail a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 149 alin. (1) Cod penal la 3 (trei) ani închisoare.

Conform art. 90 Cod penal s-a dispus suspendarea condiționată a executării pedepsei pe un termen de probă de 3 (trei) ani.

A fost admisă acțiunea civilă și s-a dispus încasarea de la inculpat în beneficiul succesorului părții vătămate Serjant Tamara paguba materială în mărime de 26071 (douăzeci și șase mii șaptezeci și unu) lei și paguba morală în mărime de 100 000 (o sută mii) lei.

2. Pentru a pronunța sentința instanța de fond a stabilit că, Popov Mihail la 27 septembrie 2014, aproximativ la ora 22.00, aflându-se în apropierea barului ÎI „Munteanu Zinovia” din satul Onițcani, raionul Criuleni, în urma unui conflict apărut între el și partea vătămată Serjant Alexandru, nedându-și seama de caracterul prejudiciabil al acțiunii sale, exprimate prin aplicarea unei lovituri cu piciorul în partea stângă a toracelui, nu a prevăzut posibilitatea cauzării, în urma căderii și lovirii a lui

Serjant Alexandru cu capul de o suprafață contondentă (asfalt, beton), a unor leziuni corporale conform raportului de expertiză medico-legală nr. 1903 din 29 septembrie 2014, ce se atribuie la leziuni corporale grave periculoase pentru viață sub formă de traumă cranio-cerebrală închisă, hemoragii în țesuturile moi pericraniene occipital dreapta, hemoragii subarahnoidiene frontal bilateral, temporal bilateral, occipital bilateral și cerebral, hemoragii în trunchiul cerebral, sînge în ventricolii cerebrali, care au provocat la 27 septembrie 2014 decesul părții vătămate Serjant Alexandru, cu toate că inculpatul trebuia și putea să prevadă survenirea acestor consecințe.

3. Împotriva sentinței a declarat apel avocatul Sergiu Burduja în numele inculpatului, solicitînd casarea sentinței cu pronunțarea unei noi hotărîri de achitare din lipsa elementelor constitutive a infracțiunii, cu respingerea integrală a acțiunii succesoriului părții vătămate Serjant Tamara privind încasarea prejudiciului material și moral.

În motivarea cerințelor a invocat:

- din concluzia expertului legist rezultă că, trauma cranio-cerebrală depistată pe corpul părții vătămate Alexandru Serjant, i-a fost cauzată ultimului cu 2-3 ore pînă la deces, adică pînă la apariția ultimului în bar, unde a avut loc incidentul;

- analizînd declarațiile martorilor audiați în cadrul ședinței de judecată poate fi concluzionat faptul că, conflictul inițiat de către Plăcintă Boris și de însăși partea vătămată Serjant Alexandru întrunesc în sine un act de huliganism, iar în acțiunile inculpatului lipsesc indicii constitutivi ai infracțiunii, prevăzuți de dispoziția art. 149 alin. (1) Cod penal;

- instanța de fond a omis declarațiile martorilor audiați în cadrul ședinței de judecată, l-a recunoscut vinovat pe Popov Mihail în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 149 alin. (1) Cod penal, în motivare indicînd doar că, *„instanța de judecată apreciază critic argumentele inculpatului Popov Mihail precum că, el nu a comis infracțiunea imputată, nu a aplicat vreo lovitură părții vătămate, ci doar a încercat să se apere, deoarece aceste afirmații se combat prin aceiea probelor cercetate în ședința de judecată, și anume, declarațiile martorilor în ședința de judecată”*.

3.1. La fel, împotriva sentinței a declarat apel avocatul Alexandru Chisnencu în numele inculpatului, prin care a solicitat casarea sentinței cu pronunțarea unei noi hotărîri de achitare, din considerentele inexistenței în acțiunile lui a careva componentă de infracțiune pasibilă de pedeapsă penală, fapt ce duce la reabilitarea deplină a acestuia.

În motivarea cerințelor a invocat următoarele aspecte:

- versiunea acuzării nu și-a găsit confirmarea la etapa cercetării judecătorești, fiind infirmată de martorii acuzării, care nu au văzut ca inculpatul să-i fi aplicat careva lovituri victimei, dar au confirmat faptul că, suprafața locului producerii incidentului și survenirii morții victimei este un teren de țară (nu asfalt sau beton), inclusiv victima nu a căzut de la propria înălțime sau fiind lovit, ci ținîndu-se de cap, s-a așezat lent pe

pământ, nelovindu-se violent, după ce și-a pierdut cunoștința;

- toți martorii audiați în cadrul ședințelor de judecată cunosc numai faptul apariției incidentului, în incinta barului, dar nu cunosc și nu au văzut ce s-a întâmplat în afara barului, cu atât mai mult, nu pot confirma implicarea, contribuția și rolul nemijlocit al inculpatului în survenirea consecințelor nefaste ale acestui incident;

- faptul comiterii de către Mihail Popov a lipririi de viață a lui Alexandru Serjant din imprudență, imputat lui, este neconfirmat, adică în acțiunile lui nu persistă careva semne caracteristice ale respectivei componente de infracțiune;

- instrumentarea cauzei în cadrul urmăririi penale denotă cu certitudine că, ea a fost efectuată insuficient și vădit unilateral și s-a soldat cu atragerea ilegală, în baza unor presupuneri, la răspundere penală a inculpatului.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 25 noiembrie 2015 au fost respinse apelurile declarate ca nefondate, cu menținerea sentinței fără modificări.

4.1. La adoptarea soluției instanța de apel a conchis că, instanța de fond cercetînd în cumul probele administrate în ședința de judecată prin prisma admisibilității, pertinentei și concludentei, utilității și veridicității raportată la declarațiile date în ședința de judecată și probele administrate, a stabilit o corectă situație de fapt, dînd faptelor reținute în sarcina inculpatului încadrarea juridică corespunzătoare prevăzută la art. 149 alin. (1) Cod penal - *lipsirea de viață din imprudență*.

Instanța de apel a relatat că inculpatul vina nu a recunoscut-o, însă faptul comiterii acțiunilor infracționale imputate este dovedită prin declarațiile succesoriului legal al părții vătămate Serjant Tamara, a martorilor Canțîr Mihail, Munteanu Vitalie, Cîșlari Leonid, Gori Andrei, Plăcinta Boris, Dicusară Boris, Vliubceac Cristina, precum și prin materialele cauzei, inclusiv:

- procesul-verbal de cercetare la fața locului din 27.09.2014 (f.d. 10-15);
- raportul de expertiză medico-legală nr. 1903 din 24.10.2014 (f.d. 51-55);
- procesul-verbal de ridicare din 30.09.2014 (f.d. 61-62);
- procesul-verbal de examinare a obiectului din 01.10.2014 (f.d. 63-70);
- raportul nr. 879a-2014 de expertiză psihiatrico-legală ambulatorie efectuat la 25.11.2014 (f.d. 106-107).

Infracțiunea prevăzută de art. 149 Cod penal este o infracțiune materială și se consideră consumată din momentul survenirii morții cerebrale a victimei. Latura subiectivă a infracțiunii se exprimă în vinovăție sub formă de imprudență. Imprudența se poate exprima în neglijență sau în încredere exagerată.

În cazul încrederii exagerate făptuitorul a prevăzut că, acțiunea sau inacțiunea poate avea ca rezultat moartea unei persoane, dar nu a dorit acest rezultat, nici nu l-a acceptat, socotind fără temeii, în mod ușuratic, că acest rezultat nu se va produce. În cazul neglijenței ca tip al imprudenței, făptuitorul nu prevede că acțiunea ori inacțiunea sa

va avea ca rezultat moartea unei persoane, deși putea și trebuia să prevadă acest rezultat.

Deși, avocații Sergiu Burduja și Alexandru Chisnencu au invocat faptul că, declarațiile martorilor audiați nu pot fi puse la baza unei sentințe de condamnare, totuși instanța de apel, cu referire la prevederile art. 100 alin. (4) și art. 101 alin. (1) Cod de procedură penală, a reținut ca fiind pertinente și concludente declarațiile martorului Canțir Mihail, martor ocular, care a declarat că, a văzut cum inculpatul Popov Mihail, ținându-1 cu mâinele de cap pe Serjant Alexandru i-a aplicat ultimului o lovitură cu piciorul în piept, iar partea vătămată lent a căzut jos pe partea stîngă a corpului.

Totodată, instanța de apel a reținut și declarațiile martorului Gori Andrei, care a indicat că, afară Plăcinta Boris și Popov Mihail se îmbrînceau, iar cei prezenți încercau să-i despartă. A observat că o persoană din poziția așezată, a căzut jos la pămînt, însă nu a observat cine anume.

Prin raportul de expertiză medico-legală nr. 1903 din 28.09.2014 s-a concluzionat că, moartea lui Serjant Alexandru a survenit în rezultatul hemoragiilor intracerebrale, în urma traumei cranio-cerebrale închise ce se confirmă prin modificările patologice respective depistate la necropsie și adevărate histopatologic. La examinarea medico-legală a cadavrului s-a depistat traumă cranio-cerebrală închisă; hemoragii în țesuturile moi pericraniene occipital dreapta; hemoragii subarahnoidiene frontal bilateral, temporal bilateral, occipital bilateral și cerebel; hemoragii în trunchiul cerebral (histologic); sînge în ventriculii cerebrali, care a fost produsă intravital prin acțiunea traumatică cu corp (-uri) contondent (-e) sau la lovirea de acesta (acestea), posibil în timpul și circumstanțele indicate, are legătură cauzală cu decesul și se califică ca vătămare corporală gravă, după criteriul pericolului pentru viață.

Echimoză cu excoriație pe cutia toracică din stînga, au fost produse intravital prin acțiunea traumatică cu corp (-uri) contondent (-e) sau la lovirea de acesta (acestea), posibil în timpul și circumstanțele indicate, nu a influențat asupra decesului, se califică ca vătămare neînsemnată.

Prin urmare, instanța de apel verificînd argumentele invocate în cererea de apel de către avocatul Sergiu Burduja precum că, din concluzia expertului legist rezultă că, trauma cranio-cerebrală depistată pe corpul părții vătămate, Alexandru Serjant, i-a fost cauzată ultimului cu 2-3 ore pînă la deces, adică pînă la apariția ultimului în bar, unde a avut loc incidentul, a constatat că acestea nu sunt reflectate în conținutul raportului de expertiză medico-legală nr. 1903 din 28.09.2014, din care motive nu au fost reținute ca fiind veridice.

Colegiul penal a menționat că, pentru a deosebi fapta de omor intenționat față de lipsirea de viață din imprudență, se evidențiază că, fapta de omor dă expresia unei conduite violente, reprezentînd o formă de manifestare a făptuitorului care a luat hotărîrea de a suprima viața unei persoane și se folosește de mijloacele apte să realizeze acest scop. În cazul lipirii de viață din imprudență nu este un act de violență, cu o

conduită greșită a făptuitorului într-o situație periculoasă, susceptibilă să producă, în anumite împrejurări, consecințe sub formă de moarte cerebrală a victimei.

Sub acest aspect, instanța de apel a constatat că Popov Mihail a avut o conduită greșită într-o situație periculoasă (bătăie) susceptibilă să producă consecințe sub formă de moarte cerebrală a victimei.

Astfel, prin probele administrate în prezenta cauză penală s-a constatat că, inculpatul Popov Mihail a aplicat cu piciorul o lovitură în partea stângă a toracelui, la care ultimul a căzut jos și s-a lovit cu capul de o suprafață contondentă, traumă care a condus la decesul victimei Alexandru Serjant.

Totodată, instanța de apel nu a reținut interpretarea avocatului Sergiu Burduja precum că, martorii audiați în instanța de fond au declarat că, victima Alexandru Serjant chiar să fi căzut pe drumul de țară de la înălțimea propriului corp, nu-și putea cauza o traumă cranio-cerebrală, or, acest fapt nu poate fi stabilit prin declarațiile unor martori, care nu sunt specializați la stabilirea unor asemenea fapte, ci, la acest capitol, instanța de apel a precizat că potrivit concluziei raportului de expertiză medico-legală nr. 1903 din 28.09.2014, trauma cranio-cerebrală închisă a fost produsă intravital prin acțiunea traumatică cu corp (-uri) contondent (-e) sau la lovirea de acesta (acestea).

În ceea ce privește critica avocatului Sergiu Burduja care a invocat că, acuzarea de stat, fără a emite o ordonanță de reîncadrare (recalificare) a acțiunilor inculpatului, la 23.12.2014 a înaintat inculpatului o altă învinuire, instanța de apel a constatat netemeinicia acestei critici, în acest sens indicând că, legislația procesual-penală nu reglementează obligația organului de urmărire penală de a porni urmărirea penală pe calificări juridice-penale diferite, or, cauza penală a fost pornită pe semnele constitutive ale infracțiunii prevăzute de art. 145 alin. (1) Cod penal, ulterior de către organul de urmărire penală fiind schimbată calificarea juridică a acțiunilor infracționale ale inculpatului în baza art. 149 alin. (1) Cod penal.

În contextul circumstanțelor menționate, instanța de apel a constatat că, vinovăția lui Popov Mihail în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 149 alin. (1) Cod penal a fost pe deplin dovedită prin probele administrate la cauza penală, care au fost cercetate în instanța de fond și verificate în instanța de apel, iar careva temeuri de a pronunța o sentință de achitare în privința lui Popov Mihail instanța de apel nu a stabilit.

Referitor la soluționarea acțiunii civile instanța de apel a constatat că, instanța de fond a soluționat corect acțiunea civilă înaintată în procesul penal de către succesorul părții vătămate Serjant Tamara, iar careva temeuri de a interveni în legalitatea sentinței sub aspectul soluționării acțiunii civile, nu au fost constatate.

5. Împotriva hotărîrilor menționate avocatul Alexandru Chisnencu în numele inculpatului a declarat recurs ordinar, în care a invocat prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) și 8) Cod de procedură penală, solicitînd casarea acestora, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărîri de achitare.

În motivarea recursului indică că hotărârile instanțelor de judecată sunt neîntemeiate și bazate pe presupuneri, argumente și probe dubioase, pe concluzii ce decurg din calificarea și încadrarea incorectă a acțiunilor inculpatului.

6. Asupra recursului a depus referință procurorul, prin care s-a expus întru respingerea acestuia, deoarece temeiurile invocate nu și-au găsit confirmare, nefiind stabilite presupusele erori de drept invocate, iar temeiul de reapreciere a probelor nu se regăsește în prevederile art. 427 Cod de procedură penală.

7. Examinînd admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal conchide că acesta este vădit neîntemeiat din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală *instanța de recurs, examinînd admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărîrii instanței de apel, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că este vădit neîntemeiat.*

În sensul art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală *hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel.*

Erorile de drept pot fi erori de drept formal sau procesual și erori de drept material sau substanțial. Instanța de recurs verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărîrea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Instanța de recurs este în drept să intervină în soluția instanței de apel, inclusiv și să o caseze, atunci cînd se constată comiterea unei erori de drept, dar va ține seama de starea de fapt deja constatată prin hotărîrea judecătorească definitivă.

Din conținutul recursului rezultă că recurentul invocă ca temei de recurs pct. 6) și 8) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală și anume: *instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel și nu au fost întrunite elementele infracțiunii.*

În speță, Colegiul penal precizează că recurentul a semnalat faptul că instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor indicate în apel, fără a concretiza care anume sunt aceste motive și totodată, invocă dezacordul său cu aprecierea eronată a probelor.

Așa cum rezultă din textul deciziei atacate, Colegiul constată că instanța de apel și-a motivat decizia în conformitate cu art. 417 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, ea cuprinde temeiurile de fapt și de drept care au dus la menținerea sentinței instanței de fond, corespunde tuturor prevederilor legii de procedură penală, ea fiind legală și întemeiată.

Mai mult ca atît, din materialele dosarului rezultă că instanța de apel la examinarea cauzei a ținut seama în deplină măsură de prevederile art. 27, 99 - 101 Cod de procedură penală, a cercetat sub toate aspectele probele administrate, le-a verificat

minuțios, dându-le o apreciere justă prin prisma pertinentei, concludenței, utilității și veridicității lor, care coroborate în ansamblu au confirmat vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunii prevăzute în art. 149 alin. (1) Cod penal.

Totodată, conform art. 414 Cod de procedură penală la judecarea apelului instanța a verificat probele și înscrisurile anexate la cauza penală și a celor suplimentare invocate de către părți, fapt confirmat prin procesul-verbal al ședinței de judecată.

Astfel, instanța de recurs respinge afirmațiile recurentului, ca fiind neîntemeiate, deoarece instanța de apel a dat răspuns la toate argumentele invocate de apelanți, specificând motivele pe care și-a întemeiat soluția adoptată.

Referitor la presupusa eroare prevăzută la pct. 8) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, instanța menționează că acest temei de casare nu și-a găsit confirmare la examinarea recursului menționat, nefiind stabilite presupusele erori de drept invocate de recurent.

Se reține, că *eroarea gravă de fapt* trebuie înțeleasă în sensul atribuit de legislator în art. 6 pct. 11¹) Cod de procedură penală și anume stabilirea eronată a faptelor, în existența sau inexistența lor, prin neluarea în considerare a probelor care le confirmau sau prin denaturarea conținutului acestora. Eroarea gravă de fapt nu reprezintă o apreciere greșită a probelor. Eroarea gravă de fapt trebuie să rezulte din situația dosarului, privită ca o stare de fapt.

Pentru a constitui caz de casare, eroarea de fapt trebuie să fie gravă, adică, pe de o parte, să fi influențat asupra soluției cauzei, iar pe de altă parte, să fie vădită, neîndoielnică.

Eroarea gravă de fapt nu privește dreptul de apreciere a probelor, ci discordanța între cele reținute de instanță și conținutul real al probelor, prin ignorarea unor aspecte evidente ce au avut drept consecință pronunțarea altei soluții de cât cea pe care materialul probator o susține.

Verificând probatoriul administrat în cauză prin prisma opiniei recurentului, în sensul că nu se consideră vinovat de comiterea infracțiunii imputate, Colegiul o consideră neîntemeiată.

La acest capitol se remarcă că, sub aspectul situației de “*neîntrunire a elementelor infracțiunii*”, se înțeleg acele cazuri când s-a produs condamnarea persoanei, însă acțiunile acesteia nu întrunesc elementele constitutive ale infracțiunii respective (persoana nu este subiect al acestei infracțiuni, lipsește latura obiectivă sau subiectivă, sau legătura cauzală dintre acestea).

Colegiul penal reține, că instanța de apel judecând cauza și verificând probele în ședința de judecată cu respectarea prevederilor art. 100 alin. (4) Cod de procedură penală, le-a dat o apreciere justă potrivit art. 101 Cod de procedură penală din punct de vedere al pertinentei, utilității, concludenței, veridicității și coroborării lor, stabilind cu certitudine toate aspectele de fapt și de drept, astfel ajungând la concluzia corectă cu

privire la vinovăția inculpatului în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 149 alin. (1) Cod penal, menținând sentința instanței de fond.

Astfel, instanța de recurs relevă, că argumentele recurentului invocate în recurs, referirilor la nevinovăția inculpatului, au fost obiect de dispută în cadrul instanței de apel, asupra cărora s-a formulat și s-a punctat minuțios și veridic răspunsurile asupra tuturor alegațiilor recurentului, pe care Colegiul le însușește.

Conținutul probelor și valoarea lor probatorie este analizată desfășurat și minuțios în textul deciziei invocate în pct. **4.1** al prezentei decizii.

În același context, motivele aduse de recurent precum că instanța de apel nu a dat o apreciere cuvenită probelor din dosar ține de starea de fapt și nu sunt prevăzute ca temei pentru recurs în art. 427 Cod de procedură penală.

În urma celor expuse, Colegiul penal constată că hotărârile recurate corespund tuturor prevederilor legii de procedură penală, sunt legale și întemeiate, iar temeiurile invocate nu persistă în cauză. Argumentele invocate de recurent nu au suport probatoriu și contravin probelor administrate. Prezența circumstanțelor nominalizate permit instanței de recurs să concluzioneze asupra inadmisibilității recursului declarat, pe motiv că acesta este vădit neîntemeiat.

8. În conformitate cu prevederile art. 432 alin. (1) și alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

DECIDE :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de avocatul Chisnescu Alexandru în numele inculpatului Popov Mihail, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 25 noiembrie 2015, în cauză penală în privința lui Popov Mihail, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată publicată la 13 aprilie 2016.

Președinte

Nicolae Gordilă

Judecători

Liliana Catan

Ion Guzun